

SP Texel **verkiezingsprogramma** GR2026

SP Texel staat voor een eerlijke, sociale en duurzame toekomst voor **ons eiland**.

Wij kiezen voor solidariteit, rechtvaardigheid en een overheid die er is voor de mensen. We halen de marktwerking weg en denken in lokale oplossingen.

Samen maken we Texel **socialer** en duurzamer!

Sytske Dijkse-Overbeeke | Jaco Spek | Marijke Otten-Hilhorst | Albert Hoven
Anna Cremers | Robin Adema | Pieterneel Geurtz | Inzet: Maarten Dijkse

Inhoudsopgave

Betaalbaar en eerlijk wonen	3
Wonen is een recht en geen verworvenheid.	
Recreatie	4
Voorkomen dat Texel een eiland wordt voor de rijken.	
Minimabeleid en bereikbare overheid	5
Actief beleid waarbij mensen worden geholpen.	
Economie, werk en inkomen: eerlijk en lokaal	6
De economie is er voor de mensen en niet andersom.	
Duurzaamheid en energie	7
Inzet op groene energieopwekking in eigen beheer.	
Natuur en landschap	8
Wij zijn onderdeel van één en hetzelfde ecologisch systeem.	
Zorg en welzijn, dicht bij de mensen	9
De zorg is geen markt.	
Verkeer en infrastructuur	10
Liefst gratis, maar vooral goed openbaar vervoer.	
Onderwijs, jeugd en sport	11
SP Texel wil dat iedereen mee kan doen.	
Boeren op Texel	12
Kleinschaligheid in samenhang met de natuur.	
Cultuur en erfgoed	13
Behoud en versterking van monumenten.	
Democratie en inspraak	14
Bewoners meer betrekken bij besluiten, minder externe inhuur.	

Betaalbaar en eerlijk **wonen**

Wonen is een recht en geen verworvenheid. Helaas dreigt Texel onbetaalbaar te worden voor jongeren die op zichzelf willen wonen en voor terugkerende Texelaars.

SP Texel wil zorgen voor meer betaalbare woningen voor Texelaars. Daarnaast willen we de buitendorpen leefbaar houden door nieuwbouw voornamelijk daar te laten plaatsvinden.

We gaan regelmatig langs de deur om te horen wat de inwoners bezig houdt.

- Meer sociale huurwoningen, seniorenwoningen en betaalbare (premie A) koopwoningen.
- Aanpakken van speculatie en leegstand.
- Nieuwbouw moet voornamelijk zijn gericht op sociale woningbouw.
- Strengere regels voor vakantieverhuur en investeerders.
- Een verbod op de verkoop van sociale huurwoningen.
- Degelijke demografische planning voor verbeteren buitendorpen, dat kan betekenen niet meer zoveel bouwen in Den Burg maar juist in de buitendorpen.
- Strengere eisen aan de huisvestingsvergunning en een bewoningsplicht voor alle huizen.
- Hoger belasten van 2e woning om te stimuleren dat deze vrijkomen voor de lokale markt.
- Nieuwe huizen gefinancierd door huurders vanuit eigen woningbouwverenigingen.
- Splitsen van woningen vereenvoudigen en stimuleren; hierbij moet uitgekeken worden voor speculatie.
- Spreiden van huisvesting van statushouders.

Recreatie

Texel is een prachtig eiland en niet alleen de Texelaars weten dat. Het eiland heeft zich ontwikkeld tot een toeristische hotspot en veel mensen verdienen hiermee hun brood. De SP wil voorkomen dat Texel alleen een eiland wordt voor de rijken. Dit kan onder andere door het stimuleren van goedkopere recreatie mogelijkheden en het zwaarder belasten van duurder. Een gevarieerd aanbod zal zorgen voor een verschillend publiek en een toekomstbestendige toeristische sector.

- Toeristenbelasting anders inrichten: Invoering van een toeristenbelasting die geen vast bedrag is, maar een percentage van de rekening. Zo zorgen we ervoor dat ook goedkopere accommodaties op het eiland kunnen blijven bestaan.
- Camperaars moeten beter worden ingelicht waar het is toegestaan te verblijven, daarnaast moet er strikter worden gehandhaafd op illegale camper overnachtingen
- Stimulering van (goedkope) campingplaatsen.
- Ontlasting van recreatieve druk voor inwoners.
- Echte stop van uitbreiding grote parken, en geen nieuwe.
- Stimuleren of initiëren van een jongerencamping.
- Campingplaatsen mogen niet “versteend” worden.
- Geen uitbreiding van het aantal grote evenementen, die doorgaans gepaard gaan met veel geluidsoverlast en extra verkeersbewegingen.
- Grote evenementen moeten altijd buiten het broedseizoen worden gehouden.
- SP Texel is voor een strikte handhaving van het beddenquotum.

Minimabeleid en bereikbare overheid

Op een eiland waar er een groot tekort is aan arbeidskrachten, en er mogelijkheden te over zijn om geld te verdienen, is het van de zotte dat er nog armoedebestrijding nodig is. SP Texel wil er alles aan doen om mensen mee te laten doen aan de samenleving. Wij willen inzetten op actief beleid waarbij mensen worden geholpen om zoveel te doen als ze kunnen. Eén plek waar mensen door één persoon geholpen worden met alle problemen is ons ideaal. Dit is goed voor mensen zelf en kan helpen bij het arbeidstekort.

SP Texel heeft korte lijnen met de provincie en de 2e kamer.
Dat is in de huidige tijd belangrijk omdat veel zaken overstijgend zijn aan de gemeente.

- Armoede is meer dan alleen een tekort aan geld; het leidt vaak tot bredere sociale en gezondheidsproblemen. Daar moet meer aandacht voor komen.
- Investeren in een gezonde en leefbare omgeving om armoede te bestrijden en sociale uitsluiting te voorkomen.
- Ondersteuning bieden aan gezinnen en individuen die door financiële problemen in de knel komen.
- Ideaal gezien komt er één locatie met onder meer Maatschappelijk werk, Huis van Recht (juridisch en sociaal domein tezamen) en Huis van Ontwikkeling.
- Bewoners worden op alle onderdelen geholpen via één casemanager.
- Inzetten op (pro) actief benaderen van mensen met een hulpvraag.
- Er moet een Texels contactpersoon komen voor armoedebestrijding. Deze dient proactief te opereren.

Economie, werk en inkomen: eerlijk en lokaal

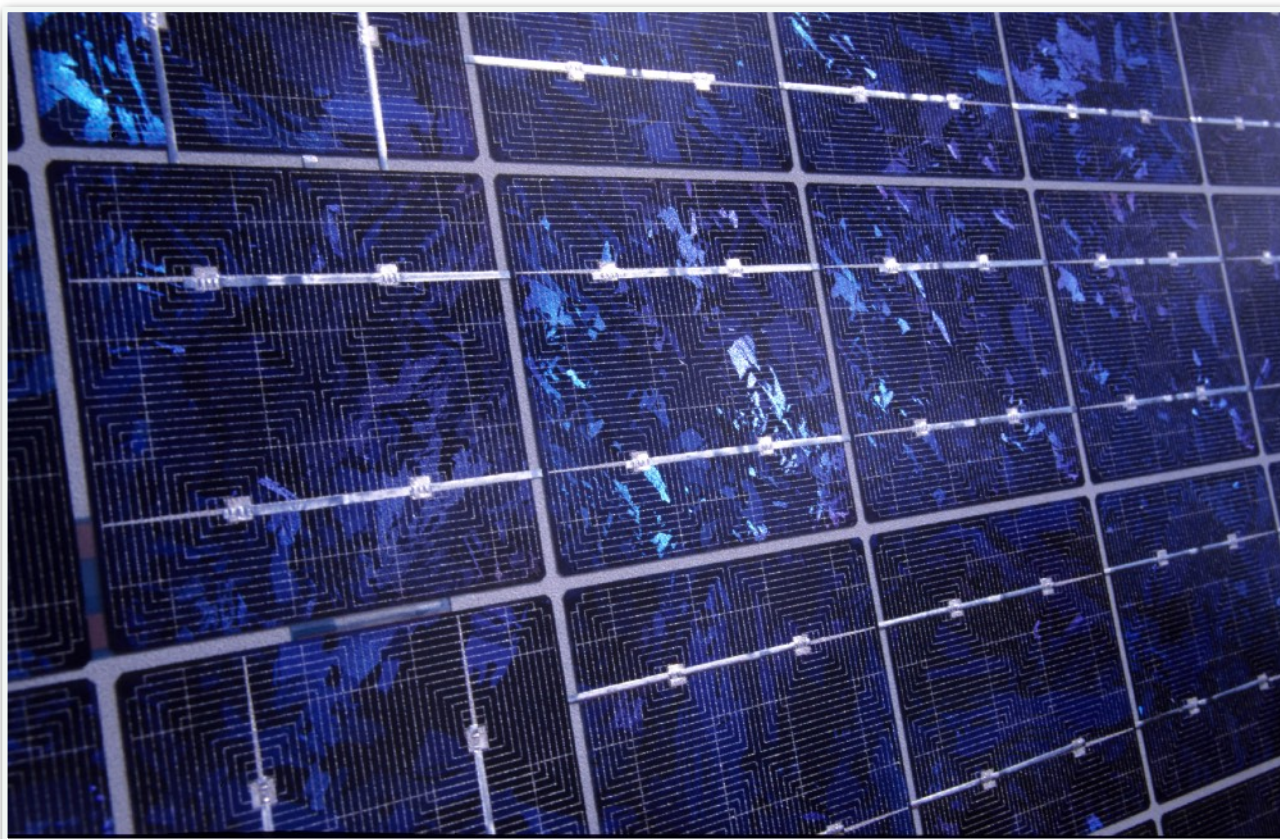
De economie is er voor de mensen en niet andersom. Voor een toekomstbestendig en leefbaar eiland willen wij inzetten op meer jaarrond werk en minder afhankelijkheid van de toeristische sector. Zoals altijd is de SP voor stimulatie van het kleinere MKB en meer beperkingen op grote commerciële partijen.

- Meer vaste banen en eerlijke lonen, vooral in toerisme en horeca.
- Minder afhankelijkheid van massa-toerisme door diversificatie van de economie.
- Werken met lokale bedrijven om de Texelse economie te versterken.
- Inzetten op jaarrond werk om uitkeringssituaties (en kosten) in de winter te vermijden.
- Onderzoeken of seizoenswerk niet aangevuld kan worden met andere werkzaamheden, bijvoorbeeld in onderhoudsploegen van de gemeente?
- Uitvallers oppakken (Texel Academy) en startkwalificaties voor alle jongeren stimuleren.
- Stimuleren en bevorderen van MKB.
- Ondersteuning voor duurzame, innovatieve lokale ondernemers.
- Aandacht voor ondersteuning van startende en kleine ondernemers.

Duurzaamheid en energie

Het is belangrijk om draagvlak te houden voor de verduurzaming van ons energienetwerk. Maatregelen en subsidies kunnen daarom niet alleen worden genomen voor huizenbezitters. SP Texel ziet het liefst dat de gemeente inzet op groene energieopwekking in eigen beheer.

- Inzetten op zonnepanelen, bij voorkeur in handen van de gemeente.
- Een provinciaal of gemeentelijk energiebedrijf heeft onze voorkeur.
- Onderzoeken of de gebieden die in de Regionale Energie Strategie (RES) zijn aangewezen daadwerkelijk kunnen worden ingevuld.
- Omdat groene stroom afhankelijk is van het weer, willen we kijken naar een waterstofcentrale om energie op te slaan. Een onderzoek van de WUR en TNO toont aan dat dit mogelijk is met zout water.
- We staan niet positief tegenover windmolens op het eiland.
- We staan alleen open voor windmolens als aangetoond kan worden dat deze geen schade voor mens, natuur en landschap veroorzaken, windwakkels zouden hier een optie kunnen zijn.
- Een goede handhaving van schadelijke lozingen in water en lucht.
- Stimuleren van woningisolatie en duurzame verbeteringen aan huizen. Hierbij mogen huurhuizen niet over het hoofd worden gezien.
- Geen afvalbelasting per “zak” of per kilo.

Natuur **en** landschap

Texel wordt gewaardeerd vanwege rust, natuur, landschap en haar Nationaal Park “Duinen van Texel”. Een diverse natuur heeft naast die aantrekkingskracht voor recreanten ook een eigen waarde. Al het niet-menselijk leven in de natuur beschouwen wij als medebewoners van de aarde. Wij zijn onderdeel van één en hetzelfde ecologisch systeem. Het is daarom ook een taak van de gemeente de ‘natuurgebondenheid’ bij Texelaars en eilandbezoekers te bevorderen en te werken aan meer begrip voor natuur- en milieubescherming.

- We zetten onverminderd in om de Natura 2000 doelen te behalen.
- Bij beslissingen die invloed hebben op natuur en landschap moet de gemeente zich breed informeren. Alleen informatie ophalen bij de beheerders is niet voldoende. Kennis uit natuurverenigingen en van lokale experts is nodig voor een goede inschatting.
- Geen medewerking aan bouwplannen die qua hoogte of vorm het landschap en/of de natuur aantasten.

Zorg en welzijn, dichtbij de mensen

De zorg is geen markt. Dat wat van ons allemaal is, horen we niet over te laten aan commerciële partijen. Door de markt uit de zorg te halen kunnen we de behoeften van mensen weer centraal zetten. SP Texel wil de zorg daarom terugbrengen in eigen handen.

- Behoud en verbetering van zorgvoorzieningen op Texel.
- Investeren in ouderenzorg en thuiszorg, zodat mensen langer thuis kunnen blijven wonen.
- Aandacht voor mentale gezondheid en preventieve zorg.
- Een thuiszorg centrum op Texel opzetten vanuit de eigen gemeenschap en private partijen uit de markt halen. In ieder geval behoud van één aanbieder garanderen
- Vrijwilligers en mantelzorgers moeten goed worden ondersteund en gewaardeerd.
- Actieve benadering van mensen met een hulpvraag helpt hierbij. Dit werd gedaan door de Stichting Texels Welzijn, het budget hiervoor moet terugkeren.
- Om de zorg dicht bij de mensen te brengen is het nodig dat elk dorp een (wijk)steunpunt heeft waar de mensen terecht kunnen.
- SP Texel pleit voor buurtzorghuizen.

Verkeer en **infrastructuur**

Om onderdeel uit te maken van de maatschappij heb je betrouwbaar vervoer nodig. Hierbij bepaal jezelf wanneer je hier gebruik van maakt. Een goed en betrouwbaar openbaar vervoer netwerk is daarom van groot belang.

Daarom willen wij terug naar vaste lijndiensten die niet gereserveerd hoeven te worden. Dit zorgt voor zelfstandigheid van ouderen zonder rijbewijs en mensen zonder auto. Ook zal de gast gemakkelijker en eerder de bus pakken wat weer zorgt voor minder druk op het wegennet. Goed openbaar vervoer heeft bij ons voorrang boven goedkoop openbaar vervoer. Liefst gratis maar vooral goed.

- Serieuze aandacht voor fietsen en lopen.
- Het zou normaal moeten zijn dat je vanaf elke locatie veilig fietsend of lopend je bestemming kunt bereiken.
- Autogebruik ontmoedigen en terugdringen van verkeershinder voor mens en natuur.
- Lagere belasting of ontlasting voor de omwonenden moet leidend zijn bij verkeersprojecten.
- Openbaar vervoer versterken, faciliteren en aansturen op een eigen gemeentelijk of provinciaal vervoersbedrijf.
- Oude buslijnen weer terug.
- Vaste aanbesteding voor de TESO bedingen bij het rijk.
- Gratis openbaar vervoer op Texel.
- Inventariseren welke (commerciële) partijen kunnen bijdragen aan de kosten voor het openbaar vervoer.

Onderwijs, **jeugd** en sport

De jeugd is onze toekomst. Om buitendorpen leefbaar te houden moeten de huidige onderwijsvoorzieningen in stand blijven. Texel kent een grote groep sport en spel beoefenaars. SP Texel wil dat iedereen mee kan doen en zorgen voor veel mogelijkheden.

- De huidige onderwijsvoorzieningen in stand houden, mits te geringe schaalgrootte ten koste gaat van kwaliteit.
- Leerlingenvervoer naar de vaste wal voor leerlingen die extra nodig hebben garanderen.
- Met de OSG samenwerken om zoveel mogelijk Texelse kinderen hier op school te houden, speciaal onderwijs aan de overkant kan nodig zijn, een “brede” OSG waar (bijna) alle kinderen heen kunnen is nog mooier.
- Sport- en welzijnsstichtingen dienen doelmatig om te gaan met de sport en spel accommodaties op Texel. Deze accommodaties dienen zoveel mogelijk open te zijn voor alle inwoners en de stichtingen moeten hierover ook verantwoording afleggen.
- SP Texel zou bijvoorbeeld graag zien dat Sportpark Zuid in den Burg toegankelijk wordt voor iedereen. Hierbij moet natuurlijk wel gekeken worden naar de veiligheid.
- Er moet gekeken worden naar de verschillende sport en welzijn stichtingen. Volgens SP Texel kan de directie en administratie van een aantal stichtingen worden samengevoegd zodat er meer financiën overblijven voor het eigenlijke doel.
- Gratis sport, spel en cultuurpas voor 6 tot 18 jarigen zodat elk kind kan sporten en aan culturele activiteiten kan deelnemen.

Boeren **op** Texel

Als resultaat van de klimaatverandering word er veel adaptatie gevraagd van boeren. SP wil boeren helpen bij een transitie waarbij de boer werkt op basis van kleinschaligheid in samenhang met de natuur.

- Kleinschalige boeren ondersteunen en werken richting een circulair systeem.
- Stimuleren van regeneratieve landbouwmethoden en natuur inclusieve landbouw.
- Werken aan een duurzaam toekomstperspectief voor boeren.
- Omdat er veel klimaatadaptatie wordt gevraagd van boeren, willen we hen meer ruimte bieden door meer functies op boerenbedrijven toe te staan, zoals natuurbeheer, recreatie en kleinschalige verkoop mits niet schadelijk voor mens, natuur of landschap.
- Samenwerking tussen natuurbeheer organisaties en boeren bevorderen.
- Voor het gebruik van schadelijke stoffen moet beleid worden gemaakt waarbij gebruik zoveel mogelijk wordt ontmoedigd.

Cultuur **en** erfgoed

Texel heeft een rijke geschiedenis en cultuur, deze willen we extra aandacht geven en beschermen.

- Ondersteuning van lokale initiatieven zoals behoud van het palmhoutwrak.
- Behoud en versterking van monumenten en historische locaties op het eiland.

Democratie en **inspraak**

Niet politici maar bewoners horen het laatste woord te hebben. SP Texel wil bewoners meer betrekken bij besluiten en meer mogelijkheden bieden tot inspraak. Daarnaast willen we dat de gemeente meer gebruik maakt van de Texelse kunde en expertise. Externe inhuur van de overkant moet worden beperkt.

- Meer zeggenschap voor inwoners over grote projecten en gemeentebestuur.
- SP Texel wil transparant zijn in al haar keuzes en initiatieven.
- De gemeente moet duidelijke kaders stellen voor duurzame ontwikkeling, zodat het beleid niet wordt overgelaten aan marktpartijen.
- Bij grote besluiten worden de bewoners actief betrokken.
- De gemeente moet een referendum faciliteren. Aan aanvragers moeten minimale eisen worden gesteld en moet maximale ondersteuning worden geboden.
- De gemeente moet meer gebruik maken van de kunde en expertise van Texelaars. Externe inhuur moet worden beperkt, zeker wanneer het gaat om mensen van de overkant.

SP Texel strijdt **voor** een eiland waar **iedereen** eerlijk en gezond kan wonen, werken en leven.